

ACADEMIA ROMÂNĂ

„Dezvoltarea capacității Ministerului Educației Naționale de monitorizare și prognoză a evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii”, cod SIPOCA 3

Rezultat R3: Studiu de impact realizat al strategiilor și al diferitelor intervenții dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior, asupra ofertelor educaționale ale universităților și asupra angajatorilor

Modul 12: Analiza impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale pentru Universitatea din Craiova, Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova, Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu - rezumat -

Elaborată de către autor:
Expert piața muncii 12
Constanța IACOB

Obiectivul principal al proiectului este acela de a „evalua impactul strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale ale universităților 34-36”, scop în care au fost stabilite 3 (trei) obiective specifice, și anume:

- *Os1 - Analiza diferențierii dintre universități după programele de studii relevante ce oferă competențe în domenii cu potențial de dezvoltare la nivel regional;*
- *Os2 - Analiza impactului Legii educației naționale asupra universităților, la 5 ani de la adoptarea acesteia;*
- *Os3 - Identificarea modificărilor produse în oferta educațională a universităților ca urmare a strategiilor / intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior.*

Studiul realizat are un caracter preponderent exploratoriu și descriptiv și, în mai mică măsură, explicativ și/sau predictiv, bazat pe o metodologie adecvată prin identificarea unor tendințe care se manifestă în cadrul regiunii de Sud-Vest Oltenia. În același timp, cercetarea are în vedere atât aspecte diacronice, cât și aspecte sincronice problematicii studiate.

Rezultatele proiectului se alătură altor rezultate obținute prin studii similare la nivelul altor regiuni de dezvoltare și care au ca țintă îmbunătățirea sistemului de învățământ terțiar cu ajutorul unor strategii/intervenții dezvoltate cu impact asupra ofertelor educaționale.

În prezent există o diversitate și o diferențiere în învățământul superior, iar analiza acesteia pornește de la acțiunile întreprinse de UE, centrate pe mai multe obiective majore: dezvoltarea unei dimensiuni europene în educație, favorizarea mobilității studenților și cadrelor didactice, inclusiv recunoașterea calificărilor universitare și a perioadelor de studiu, promovarea cooperării între instituțiile de învățământ, dezvoltarea schimburilor de informații și de experiență privind problemele comune sistemelor de învățământ ale statelor membre și încurajarea dezvoltării învățământului la distanță.

Procesul Bologna a avut drept consecință crearea unui spațiu european de învățământ bazat pe caracteristici comune, deschis pentru un număr tot mai mare de studenți ceea ce a condus la aspectul unui sistem de masă ajuns în prezent la maturitate. În realitate, masificarea învățământului a condus la o adâncire a diferențelor dintre sectoare și instituții academice, precum și a competențelor profesionale.

Toate eforturile de diversificare a programelor și instituțiilor de învățământ superior sunt caracterizate de importanța acordată dimensiunii “verticale”, diferitele niveluri de reputație și de calitate, precum și oportunitățile de acces la o carieră de înalt nivel. Dar sistemele de învățământ superior nu se disting numai prin gradul lor de dezvoltare a diferențelor verticale.

În mod egal se poate reliefa nivelul programelor și calificărilor, precum și maniera în care diferite tipuri de instituții au combinat aspectele verticale cu cele orizontale. Cu toate acestea, diversificarea instituțiilor de învățământ superior numai pe baza programelor și a calificărilor (diplomelor) accentuează diversificarea verticală ceea ce, pentru a le face comparabile, a fost necesară elaborarea standardelor de calitate.

Dezbaterea problematicii privind diversitatea și diferențierea universităților oferă o tipologie a acestora în două planuri, pe de o parte în plan vertical ca diferență între universități în termeni de prestigiu și reputație, pe de altă parte, în plan orizontal ca diferență între universități în termeni de misiune și profil, aspecte care pot fi reliefate pe baza clasificării universităților și programelor realizate ca o consecință a aplicării Legii nr.1/2011 – legea educației naționale.

Ancorate în sistemul național terțiar, universitățile din regiunea de Sud-Vest Oltenia, dau dimensiunea concretă a aspectelor de diferențiere și diversitate care pot fi constatate în cadrul unei diviziuni economico-sociale și culturale a teritoriului.

Impactul produs de strategiile de diferențiere și diversitate a universităților din Regiunea de Sud-Vest Oltenia s-a regăsit în special asupra structurii programelor de studii, prin renunțarea la programele slab clasate în ierarhie și înființarea altor programe mai performante bazate pe competențele necesare pieței muncii.

Ierarhizarea programelor de studiu a avut și un impact negativ asupra managementului universitar, aspect constatat la toate cele trei universități sens în care se pot pune în discuție cel puțin trei aspecte legate de concentrarea atenției managementului universitar asupra acelor programe de studiu care sunt solicitate de candidați chiar dacă competențele oferite sunt mai puțin solicitate de piața muncii, finanțarea pe bază de ierarhizare și clasificare a avut ca efect creșterea taxelor pentru completarea finanțării și, nu în ultimul rând, reacția negativă a unor angajatori care au clamat angajarea numai a absolvenților din universități clasate în grupa universităților de elită;

Adoptarea Legii Educației Naționale nr.1/2011 a determinat intrarea universităților din

România într-un program de reformă care a vizat compatibilizarea ciclurilor de învățământ cu cerințele unei educații moderne și cu Cadrul European al Calificărilor, modernizarea și descongestionarea curriculumului, asigurarea unui grad sporit de descentralizare, responsabilizare și finanțare în sistem, asigurarea de șanse egale la educație pentru grupurile dezavantajate, reforma resursei umane, stimularea învățării pe tot parcursul vieții etc. Cu toate acestea, Legea educației naționale a avut un impact diferit asupra universităților în cei cinci ani de la adoptarea acesteia, aspect regăsit în domeniul autonomiei universitare și responsabilității publice, asupra structurii organizatorice, asupra realizării misiunii universităților, asigurării criteriilor și standardelor de calitate, precum și al gestionării în mod eficient a activităților de învățământ/cercetare/producție, de transfer cognitiv și tehnologic, precum și al asigurării sprijinului administrativ adecvat membrilor comunităților universitare, mutații în privința programelor încadrate în domeniile de studii, precum și a cifrei de școlarizare bugetată stabilită la nivel instituțional prin defalcarea cifrei globale de școlarizare alocată de minister,

Cel mai vizibil impact al Legii educației naționale poate fi regăsit în legătură cu finanțarea învățământului superior bazată pe clasificarea universităților. Se poate suspecta că trendul descrescător al finanțării ar fi efectul scăderii numărului de studenți fizici și echivalenți care stau la baza stabilirii finanțării instituționale. Fără a elimina în totalitate acest efect, se poate aprecia că influența cea mai mare a reprezentat-o finanțarea suplimentară bazată pe excelență a cărei determinare a diferit de la an la an în funcție de metodologia adoptată.

Cercetând practica unor universități occidentale, considerăm că există posibilitatea de a se practica și în sistemul de învățământ românesc “parteneriatul public privat”, mijloc de realizare a unei legături mai srânse între mediul de afaceri și sistemul superior de educație dintr-o regiune prin schimbul de informații și de know-how.

Dincolo de aspectele pozitive și negative constatate, trebuie să recunoaștem că **Regiunea de Sud-Vest se află în postura de furnizoare a forței de muncă calificată, atât pentru regiunile de dezvoltare vecine, cât și în afara țării. Acest aspect își pune amprenta asupra universităților care internalizează costurile formării forței de muncă și externalizează beneficiile acesteia.**

Existența unui puternic și complex centru universitar în Craiova și complementar la Târgu Jiu, la care se adaugă pregătirea de înaltă calitate în domeniul medical prin intermediul

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

unei universități autonome, a unor importante obiective economice și a unor bogate resurse naturale reprezintă oportunități de dezvoltare a regiunii și de creare a locurilor de muncă, ar trebui să creioneze imaginea unei puternice regiuni de dezvoltare cu contribuții importante la formarea PIB-ului României.

Analiza contribuției pe care activitățile desfășurate de populația angajată în diverse ramuri ale economiei conduce la concluzia că **piața forței de muncă solicită specialiști pregătiți în domeniul ingineresc (construcții de mașini, inginerie electrică, știință și comunicații), comercial, administrație publică și juridic, sănătate.**

Imaginea creată de oferta educațională, ca fiind departe de cerințele pieței și a posibilității de absorbție a absolvenților, a condus la realizarea testului de normalitate sau covarianță pentru seria randamentelor Skewness, Kurtosis și Jarque-Bera, aprecierea generală fiind aceea că oferta educațională este favorabilă pieței muncii, dar într-o analiză detaliată a corelației dintre locurile vacante și oferta educațională, se remarcă existența unor puncte nevralgice.

Ceea este important, este asigurarea unui echilibru între oferta educațională și capacitatea pieței muncii de inserție a forței de muncă în acord cu strategia de dezvoltare regională în perspectiva anului 2020.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

